

Temadag med klima i fokus:

Bæredygtig fodring af høner, klimaværktøjet i praksis og det kommende klimamærke

Onsdag d. 5. oktober var der Temadag om bæredygtig fjerkræproduktion i Agro Food Park ved Århus. Temadagen handlede om 3 projekter, der støttes af Fjerkræafgiftsfonden mv.

Af Sofie Knorr Jensen, Niels Finn Johansen
Innovationscenter for Økologisk Landbrug og
Jette Søholm Petersen, SEGES Innovation

ORPHEUS - Universitetsforsøg

Temadagen startede med oplæg fra Sanna Steinfeldt fra Aarhus Universitet om resultater fra GUDP-projektet ORPHEUS. Her fik økohøner lavere niveauer af fosfor, samtidigt med at det blev forsøgt at fodre kalken strategisk. Denne strategiske metode indebar en reduktion af niveauet af calcium i foderet og

adgang til kalkskaller fra kl. 16.30 til 07.30, fordi hønerne hovedsageligt har brug for kalk, når de danner æggeskal, hvilket sker om aftenen.

Resultaterne fra forsøget viste, at man kunne mindske niveauet af fosfor i foderet fra 30 til 80 hos økohøner. Dog kan man kun fodre med stærkt nedsatte fosforniveauer, hvis kalkskallerne også gives strategisk, da denne strategi mindsker spild af fosfor inde i hønen.

Forsøget på Foulum er stadig under behandling. Derfor vil ORPHEUS kunne præsentere flere resultater om blandt andet knogle- og blodparametre det kommende år. Afsluttende kunne Sanna fortælle, at forsøget også viste, at hønernes knoglestyrke var enormt høj sammenlignet med normalen. Det

blev her diskuteret, om det var et resultat af de økologiske høners høje aktivitet, da de fleste andre studier er lavet på burhøns.

ORHEUS - Praksisafprøvninger

Niels Finn Johansen og Sofie Knorr Jensen, fra Innovationscenter for Økologisk landbrug, fremlagde resultater fra praksisafprøvninger. Metoden til at udfodre calcium strategisk blev diskuteret, da man både kan udfodre det i foderrenden om eftermiddagen og aftenen, eller også sætte siloer med kalkskaller ind i stalden. Her fremviste Sofie Knorr billeder fra praksisafprøvningen som viste, at hønerne især indtog skaller om eftermiddagen og aftenen, når de stod fremme i siloer. Dette kunne være et argument for, at vi giver unødvendigt meget calcium til hønerne i løbet af dagen, mens de måske ikke får nok om aftenen, og derfor henter mere calcium fra knoglerne, når de danner æggeskal.

Projektet ORPHEUS fortsætter næste år, og her arbejdes videre med metoder til udfodring af calcium, blandt andet effekten af flere siloer i stalden.

Reducering af indvoldsorm

Niels Finn Johansen og Sofie Knorr Jensen fortalte herefter om projektet "Reducering af indvoldsorm hos æglæggende høner". Der er i projektet indsamlet mange data om forekomsten af indvoldsorm hos høner, herunder management, hygiejneprocedurer mm. Ud fra det indsamlede materiale er det svært at pege på indsatser, der vil løse problemerne med indvoldsorm.

Niels Finn kunne dog præsentere en række anbefalinger til reduktion af ormebelastningen på bedrifterne. For dem uden indvoldsorm i forvejen gælder det om at undgå at slæbe smitten ind. På de bedrifter hvor der er ormeinfektion, bør man forsøge at rense staldene for orm ved holdskifte. Her blev vask, flambe-ring af gulv og vægge og brug af hydratkalk foreslået. Hvis stalden alligevel er kontamineret med orm, bør man have fokus på at holde tørt i stalden, bruge Stalosan eller Hemex-dry og foretage hyppig udmugning for på denne måde at minimere opformering af ormene.

Landbrugets klimaværktøj i det store billede
Hans Roust Thysen fra SEGES, stillede her-
efter spørgsmålet "Hvad er bæredygtighed?".
Alle taler om det, men for at kunne arbejde

Økologiske høner Foto: Niels Haugaard

Jette Søholm Petersen præsenterer Landbrugets Klimaværktøj

med det, skal det defineres. Dette er grundlaget for ESGreen tool. Hans lagde vægt på, at arbejdet med klima er vigtigere end nogensinde. Undersøgelser har vist, at hvis vi fortsætter med vores nuværende klimapåvirkning er jorden 8 grader varmere om 100 år. Dette vil ske, fordi vores udledning af drivhusgasser mindsker jordens evne til at komme af med den varme, som vi skaber. Men vi kan ikke løse klimaproblemerne alene i Danmark, det skal være en global indsats. Hvis vi i Danmark reducerede vores produktion af animalske produkter, gør det ingen forskel, hvis efterspørgslen globalt set fortsat er den samme.

På trods af dette er der dog fordele i at opgøre klimapåvirkning på landsplan. For det skaber national handling og ansvar i forhold til at udvikle produktionen og teknologier, så vi er godt på vej til at nå reduktionsmålene i 2030. Afsluttende fortalte han om klimakreditter, som tillader handel med CO₂-besparelser på en bedrift, hvilket kan klimakompensere produkter. Dette indebærer dog risici, hvis der bliver lavet en CO₂-afgift på landbruget, da man i så fald ikke længere kan bruge sine egne klimatiltag til at mindske bedriftens CO₂-afgift.

Landbrugets Klimaværktøj til fjerkræproducenter

Jette Søholm Petersen, SEGES, og Inger Knude, KHL, dykkede herefter ned i brugen

af ESGreen tool til fjerkræproducenter. Værktøjet ligger gratis til at bruge for producenter, og login skal foregå med samme kode, som producenten indtaster ved MarkOnline og landmand.dk.

Inger Knude gav indblik i det praktiske arbejde med klimaværktøjet. Her var der både ros, men også forslag til forbedringer i værktøjet. Klimaværktøjet har også potentiale til at kunne lave fremtidsscenerier for en bedrift, så man kan vurdere effekten af ændringer i produktionen.

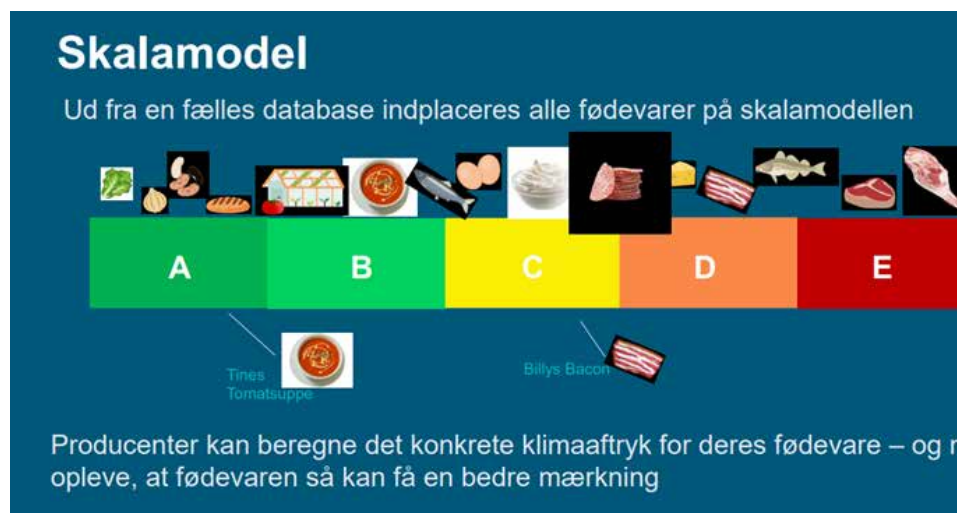
Jette Søholm kunne fremvise en status på arbejdet i projektet Programmering og strøm til Poultry modul i Landbrugets klimaværktøj med at opgøre klimaaftryk per kg kylling og kg

æg hos høner i klimaværktøjet. Beregningerne blev vist via 2 excel-ark, men udregning af klimaaftrykket på produktniveau forventes snart at blive programmeret ind i ESGreen tool.

Et kommende klimamærke?

Per Preisler Christiansen, fra Fødevarestyrelsen, holdt det sidste oplæg, og præsenterede ideer til et dansk klimamærke. Ønsket med klimamærket er at vejlede forbrugerne mod det bedre indkøbsvalg, og støtte producenterne i at tage grønne valg på deres produktion.

Arbejdet med klimamærket udføres af en bred arbejdsgruppe. Her er der næsten fuld enighed om, at der vil blive brugt LCA til at udregne klimaaftrykket på produkter. Men der er stadig uenighed i forhold til, hvordan mærket skal fungere. Altså skal det være en skala, hvor det anviser produktets placering på skalaen eller skal det være et mærke for det bedste produkt i en kategori. Dette blev også diskuteret i forummet på temadagen, hvor der også var forskellige meninger. En skalaplacering ville fremhæve fjerkræprodukterne som mere bæredygtige sammenlignet med andre animalske produkter, og derved støtte branchen. Et mærke for det bedste produkt i en kategori vil til gengæld kunne hjælpe forbrugeren med at vælge det mest bæredygtige produkt blandt kyllingekødet og æggene. Arbejdet med klimamærket forventes at være færdigt ved udgangen af 2023 i Danmark, EU-kommissionens arbejde med et lignende mærke forventes at være færdigt i 2028.

Skalamodel for Klimamærkning af fødevarer (Præsenteret af P. P. Christiansen et al. ved FVST Workshop 22/8 2022).